

ARNHEMSCHE

Donderdag

COURANT.

28 November,

CHINA

De tijdingen uit China, met den Indischen post, gaan tot den 19^{den} juli. De staat van zaken was zoo verwickeld als ooit en de handel geheel gestremd. Volgens een besluit van den gouverneur Lin, te Canton den 23sten juni afgekondigd, moesten alle handelschepen, alvorens »de binnenzeeën» in te loopen, gemeten worden, ten einde te weten hoe diep zij in het water gingen; eene tweede meeting zou te Whampoa geschieden, en gingen de vaartuigen dan dieper, zoo zouden zij als smokkelaars prijs verklaard worden. Buitendien moesten er aan beide zijden van elk schip, zoo lang het aan de kust lag, Chinese wachtgenoten worden, om het smokkelen onmogelijk te maken. Het opmerkelijkste acte-stuk van dezen hoogen ambtenaar van het hemelsche rijk was echter een brief, gerigt aan »koninklijke barbaarsche Victoria, koningin van een onbeduidend eiland, Engeland genaamd», waarin aan H. M. de tekst wordt gelezen wegens »hare dwaasheid en goddeloosheid, dat zij hare barbaarsche onderdanen niet dwingt de heilige wetten en bepalingen van hem, de schaduw van den magtigen keizer, den roem des verstands, te eerbiedigen.» De kapitein Elliot heeft geweigerd dit oneerbiedig schrijven aan te nemen. Alle handel in thee en zijde ging door de handen der Amerikanen. (Morn. Post.)

DUITSCHLAND.

Hessen, 17 nov. Onlangs meldde men uit Kassel, dat er aldaar arrestatiën hadden plaats gehad die met revolutionaire woelingen van den laatsten tijd in verband stonden. Onder de revolutionaire woelingen van den »laatsten tijd», zijn echter die der jaren 1831, 1832 en 1833 te verstaan, die thans nog tot onderzoekingen te Kassel en tot daarmee in verband staande arrestatiën op andere plaatsen aanleiding hebben gegeven. (M. J.)

Cöthen, 13 nov. De regering heeft het volgende besluit uitgevaardigd: »In de Cöthensche Zeitung van 2 november is eene verklaring verschenen, volgens welke een gedeelte van onze aanzienlijke ingezetenen (Honoriatioren) zou hebben afgesproken, om voortaan niet meer met het afnemen van den hoed, maar op militaire wijze, door een eenvoudige aanraaken van den hoed met twee vingers, te groeten. Daar nu andere aanzienlijke ingezetenen zich tegen deze nieuwigheid in de algemeen aangenomen beleefdheidsbetuiging hebben verklaard, zoo is er van hooger zijde bepaald geworden, dat het groeten door hoed-afneming, gelijk het lange tijden gebruik en zede was, ook verder zal blijven stand houden. Van wege de landsregering wordt dit hiermede bekend gemaakt. Cöthen, 11 nov. 1839.» (Allg. Zeit.)

PRUISSEN.

Aan de Allgemeine Zeitung schrijft men uit Berlijn: »Betrekkelijk de kerkelijke aangelegenheid in Posen schijnt in den laatsten tijd niets te zijn gedaan, alhoewel de houding en de maatregelen van een gedeelte der Poolse geestelijkheid ernstige opmerkzaamheid op de stemming der lagere volksklassen zouden kunnen noodig maken. Eene soortgelijke stemming deed in 1788 in België de beruchte, tegen de regering van Joseph II gerigte revolutie uitbarsten. Wel is waar bestaat er dit onderscheid tusschen het grootberzogdom Posen en het toenmalige België, dat het eerste meer bewustheid heeft van de verplichtingen, welke het aan de regering schuldig is; doch bedenkt men dat daar niet alleen godsdienstige, maar ook nationale (Poolse) antipathien door maatregelen, gelijk thans de geestelijkheid te baat neemt, gewekt worden, zoo schijnt de bezordheid, dat er uit de kerkelijke ook eene politieke scheuring ontstaan mogt, zeker niet ongegrond.»

— De koning heeft den Nederlandsche-kamerheer en raad van legatie, baron v. Bentick, de orde van den rooden adelaar 3de klasse geschonken. (K. Z.)

FRANKRIJK.

Parijs, 23 nov. Men meldt uit Toulon niets naders ten aanzien van de Fransche vloot, welke zich in de Levant bevindt, en uit 9 linesschepen bestaat; doch volgens berigten uit genoemde zeehaven, zoude het reserveeskader, hetwelk onder de bevelen van den admiraal Rosamel moet komen, niet uit 8, maar uit 10 linesschepen bestaan, te weten, de schepen Alger, Marengo, Souverain, Marseille en Scipion, welke in Toulon liggen; Neptune, Ocean en Suffren, die uit Brest te wachten zijn, en Inflexible en Jemappes, die te Rochefort en Cherbourg worden uitgerust. Al deze bodems zouden met april aanstaande in Toulon vereenigd moeten zijn. — Op deze wijze zoude Frankrijk nog 2 à 3 linesschepen overhouden, welke, ingeval van nood, konden worden uitgerust; doch op de verschillende werven staan 22 linesschepen op stapel, waarvan sommige vrij speedig zouden kunnen worden te water gelaten.

Parijs, 24 nov. Het rapport aan de koningin-regentes, hetwelk de ordonnantie tot ontbinding der cortes voorafging, bevat een geschiedkundig overzicht van de parlementaire aangelegenheden des lands, in verband met de gebeurtenissen op het toneel des oorlogs, en betoogt vervolgens hoe het tusschen de beide wetgevende kamers ontstane conflict eene prorogatie voor eenen bepaalden tijd aan het ministerie noodzakelijk had doen toeschijnen. Aan eene stellige ontbinding der kamers werd toen nog niet gedacht. Eerst toen eene der kamers, door haren ijver te ver gedreven, bij afwezigheid der leden van het ministerie, een besluit nam, hetwelk den bestand nog verwickelder maakte, begreep het ministerie de noodzakelijkheid om den wil der natie op nieuw te raadplegen en door eene ontbinding der kamer haar in staat te stellen door nieuwe verkiezingen een kamer samen te stellen, genegen en in staat om tot de berediging des lands mede te werken.

— Niet voor gisteren is de telegrafische tijding uit Madrid, betreffende de ontbinding van de Spaansche Cortes, volledig bekend geworden. Dezelve vermeldt niet alleen, dat de hoofdad eene wenschelijke rust genoot, maar dat ook het bewind zijne maatregelen had genomen, en troepen vereenigde tusschen Oceana en Aranjuez, onder bevel van den brigadier Babao. De bezetting van Madrid was insgelijks weder versterkt geworden.

— Ter vervulling der zich voordoende vacature aan de Academie Francaise noemt men, als candidaten, de heeren Victor Hugo, Béranger en Berryer.

BELGIE.

Brussel, 25 nov. De kamer der volksvertegenwoordigers is tegen morgen (dinsdag) ten 2 ure bijeengeroepen. De commissie, belast met het onderzoek van het wets-ontwerp, betreffende de middelen en wegen, zal haar rapport uitbrengen, en voorts zal voor de volgende zittingen de orde van den dag worden bepaald.

— Het Echo de Luxemburg beweert, dat de heer Hassenpflug, groot-herzoglijk bewindvoerder in Luxemburg, geene pensioenen toekennen wil dan aan hen, die vóór 1830 op de lijst der pensioenen stonden. Het Echo ziet daarin eene schending van art. 21 van het vredetraktaat.

— Sedert eenigen tijd is een inwoner van Luik lid der Duitsche bondsvergadering geworden. De graaf de Lannoy-Liedekerke, neef van den graaf de Loos, vorst van Waldeck, heeft voor het hooge gerechtshof van Munster het proces gewonnen, hetwelk nopens de opvolging in het genoemde vorstendom onder de erfgenamen van zijnen oom ontstaan was. Hij is mitsdien geproclameerd geworden tot regerend vorst van Waldeck.

NEDERLANDEN.

's Gravenhage, 26 nov. Het heeft Z. M. behaagd de heeren J. H. A. en J. C. F. von Schmidt auf Altenstadt in den Nederlandschen adel in te lijven.

's Gravenhage, 27 nov. De aandacht der regering heeft zich gevestigd op het onderzoek naar de doelmatigheid van het aanwenden van den asphaltischen ijzergrond, waarvoor een octrooi van 10 jaren is verleend aan de heeren J. W. Verboom van den Zande en J. Manesse. Vooral voor 's rijks arsenalen, alwaar het materieel voor verroesting en bederf zoude kunnen bewaard worden, is deze ontdekking veellicht van hoogt gewigt, en in dien geest worden, maar men zegt, de noodige onderzoekingen te dezen opzichte bewerkstelligd.

— Met betrekking tot hetgeen vermeld is, ten aanzien van de terugroeping uit Parijs van Jhr. R. Boreel, berigt men nader, dat Z. Ed., na verscheiden jaren uit het vaderland afwezig te zijn geweest, heeft verzocht van de functiën van secretaris van legatie te Parijs ontslagen en bij het departement van buitenlandsche zaken geplaatst te worden.

Leeuwarden, 25 nov. Men verneemt dat op de Jour, onder directie van de heeren m^r. C. L. van Beijma thog Kingma en W. Willems, het plan bestaat tot het oprigten van eene stoomvaart tusschen Jour, Sneek en Lemmer, en Leeuwarden en de Lemmer, de hiertoe op te rigten vereeniging zal den naam dragen van Friesche Meer- en Stoomboot-Maatschappij te Jour; de statuten zijn bereids verkrijgbaar gesteld, waarin op eene duidelijke wijze het doel der maatschappij wordt kenbaar gemaakt, hetwelk zeker met welgevallen door de ingezetenen van dit gewest zal ontvangen worden, daar de behoefte tot eene verbeterde communicatie in deze provincie uiterst wenschelijk is, zoo dat deze onderneming, op goede grondslagen gevestigd, alle aanspraak op eene gunstige medewerking en deelneming heeft. (Leeuw. C.)

BEURSBERIGT.

van 26 november.

Holland. Wekelijks schuld $2\frac{1}{2}$ pCt. $51\frac{5}{16}$, $\frac{5}{16}$; dito 5 pCt. $98\frac{1}{8}$, $\frac{1}{8}$; Kansbiljetten $23\frac{3}{4}$; Amortisatie-Syndikaat $4\frac{1}{2}$ pCt. $92\frac{1}{8}$, 93 ; dito $3\frac{1}{2}$ pCt. $77\frac{3}{4}$, 78 , $77\frac{3}{4}$; Handelsmaatschappij $4\frac{1}{2}$ pCt. $162\frac{1}{4}$, $163\frac{1}{4}$, $162\frac{1}{4}$; Oostindischeleening 5 pCt. $95\frac{1}{4}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{5}{8}$.

Spanje. Ardoin van 85 pond $23\frac{1}{8}$, $\frac{1}{8}$; dito onbepaalde stukken $21\frac{5}{16}$, $\frac{5}{16}$; Passive $6\frac{1}{4}$, $\frac{5}{16}$; Fransche Uitgestelde $6\frac{3}{4}$, $\frac{7}{8}$.

Rusland. Obligatiën Hope en Comp. 1798 en 1816, 5 pCt. $103\frac{7}{8}$; Cert. 1831 en 1833 5 pCt. $97\frac{7}{8}$; Inschrijving in Assignatiën 6 pCt. $67\frac{3}{8}$, $\frac{1}{8}$; Cert. $67\frac{7}{8}$.

Oostenrijksche loten van 250 fl. 457; Metalliek 5 pCt. $103\frac{1}{4}$; Weener Aandeelen van 300 fl. 860; Columbianen 2de van 100 pond 20; dito van 250 en 500 pond $18\frac{3}{4}$; Nieuwe Mexikanen 5 pCt. van 100 pond $27\frac{1}{2}$ à $\frac{1}{2}$; dito Uitgestelde $9\frac{1}{2}$, 9 ; Onbep. Coup. f $2\frac{5}{16}$; Ardoin Coup. november en mei 18, $17\frac{3}{4}$; Weener Bank-Actiën f 1965.

Mengewerk.

Ministeriële verantwoordelijkheid.

(Zie n°. 189, 190.)

De staatkundige fictie: *The king can do no wrong*, uit Engeland op het vasteland overgeplant, ware onzin, zoo niet tevens gezegd was, dat: 1°, de koning niet zonder bepaalde middelaars handelen konde; 2°, dat deze voor de uitvoering van het koninklijk bevel steeds en onvoorwaardelijk aansprakelijk werden gehouden; anders zou er uit volgen, dat men aan ééne persoon, die toevallig den troon bekleeft, schoon even als anderen zeer onvolmaakt, door hem bovenmenselijke eigenschappen toe te schrijven, de bevoegdheid verleende om zelfs het verderfelijks voor de maatschappij te ondernemen. In constitutionnele monarchiën moet de voornaamste waarborg voor de onschendbaarheid der staatsregeling en de instandhouding der door haar gegrondveste instellingen — een waarborg, niet te vinden in absolute regeringen, — daarin gevonden worden, dat niets van den kant des vorsten, van den kant der regering kan worden ondernomen, waarvoor niet een of meer staatsbeambten onmiddellijk aansprakelijk zijn. Naar het grondbeginsel: »de vorst kan geen onrecht doen», wordt dan wettelijk aangenomen dat, zoo ooit de vorst — hetgeen men *facto* niet kan beletten — onrecht pleegt, zulks als een gevolg van slechten raad of aan de bereidwilligheid van een zijner dienaren, en dus aan de positieve of negatieve pligtverzekering van dezen moet worden geweten: dan neemt men voor regel, dat het kwaad nooit van den vorst afkomstig is, maar van den verantwoordelijken, en, zoo hij de wetten overtreedt, strafbaren minister.

In eene volgende § behandelt de schrijver de praktische tenuitvoerlegging dier verantwoordelijkheid: hij komt tot het besluit, dat die instelling, om heilzame vruchten te dragen, tevens door vele andere instellingen moet worden geschraagd, die men doorgaans in grondwettige staten, met uitzondering van Engeland, over het hoofd gezien heeft. — Wat toch moet een minister doen, wanneer de vorst zijne raadgevingen en vermaningen in den wind slaat, en er veeleer aanleiding in vindt om het tegenovergestelde te gelasten? Indien men zou willen aanvoeren, dat een vorst in onze dagen, die toch altijd min of meer aan de algemeene beschaving heeft deelgenomen, niet dwaas genoeg zoude zijn om met hardnekkigen eigenzin de dringende voorstellen van zijnen raad te versmaden; dan is ook het antwoord gereedelijk dit: het zal zeker niet ligtelijk zoover komen, dat ten gevolge van het opvolgen van den wil des vorsten het raderwerk van den staat geheel verlamd en magteloos worden zal. Zucht tot zelfsbehoud zal den monarch, den eersten *moteur* in de staatsmachine, wel drijven om den gang van dezelve te herstellen; want zijn eigen bestaan is er mede verbonden; hij staat en valt met hetzelfde. — Maar tusschen volkomen stilstand, waaruit ontbinding van het staatsbestaan voortvloeit, en eene gedeeltelijke vertraging van raderwerk en springveren liggen vele trappen van wanorde en anarchie, die op duizenderlei wijze de gezondheid van het lichaam van den staat ondermijnen: en daartegen toch is ook de ministeriële verantwoordelijkheid gericht; zij strekt niet bloot om een geheel ondergang te voorkomen: en hoe zullen ministers dit doel bereiken, met eenen soeverein, die hunnen raad niet wil volgen? Zoo als de ministeriële verantwoordelijkheid in Duitschland bestaat, zou men dwalen, indien men meende dat daardoor in de constitutionnele monarchale staatsleer een voldoende evenwigt daargesteld was, door dit tegenwigt hetwelk zou moeten belciten dat het met zoo overgrooten praerogatieven toegeruste koningschap de schaal geheel naar zijne zijde deed overhellen. De *positive* werking van den regent kan aldaar niet door de *negative* werking der ministers op den duur worden verhinderd: het ministerie, dat zich in dien treurigen stand bevindt, dat al zijne raadgevingen en voorstellen miskend en verworpen worden, schiet eindelijk geen anderen maatregel over dan van een tooneel af te treden waar het nutteloos is geworden en zijnen opvolger beteren uitslag toe te wenschen (1).

(1) Prof. RULAV merkt evenwel omtrent die *negative* werking der ministers terecht op, dat ze door weigering van het *contresing* altijd elke *positive* schrede van den vorst onmogelijk maken.

Dit thema breidt de schrijver nog verder uit in het volgend gedeelte. In Duitschland stellen de volksvertegenwoordigende regeringsvormen een dualismus daar, waarin de vorst, aangespoord door persoonlijke en dynastische belangen, gesteld wordt tegenover eene volksvertegenwoordigende vergadering, bestemd om het algemeen belang te verdedigen; daarbij is men uitgegaan van de onderstelling van eene altijd voortdurende goede gezindheid van beide kanten, schoon men van te voren wel genoegzaam zeker was, dat het er verre af was dat voor die onderstelling eenige waarborg aanwezig ware. Daar nu in de Duitse monarchiën met volksvertegenwoordigingen al de voorwaarden faalden, tot de verzeuening van zulk eene staatsregeling gevorderd, bleek spoedig de ongenoegzaamheid der constitutionnele instellingen tot de bereiking van het voorgestelde doel. Het systeem van volksvertegenwoordiging vordert, om met vrucht in eene monarchie te worden in werking gebracht en geene begooheling door bloote vormen te zijn, een verschiep (perspective) beperkt door de publieke opinie en daarmede verbondene instellingen, gelijk zulks in Engeland wordt gevonden, en eene verantwoordelijkheid van ministers, handelende in naam van eenen onverantwoordelijken regent, die boven alle aantijging is verheven. In Duitschland geeft de daar bestaande orde van zaken, den ministers geen geringe ruimte door hunne verantwoordelijkheid en daarentegen geen vasten steun, zoo zij deze verantwoordelijkheid naar pligt en geweten willen doen gelden; en al doen zij dit laatste, al weigeren zij het *contresing*; — er spruit uit voort eene verandering van ministerie, geene verandering in de beginselen van den regent. Terecht zegt hier de schrijver, dat dus de ministeriële verantwoordelijkheid niet de waarborg der grondwet is, maar dat het de gevolgen zijn, die met betrekking tot de zaak uit deze verantwoordelijkheid voortvloeijen, waarin alleen die waarborg wordt gevonden.

Eene geheel zelfstandige positie is de *conditio sine qua non*, om eenen minister naar recht en billijkheid voor zijne daden verantwoordelijk te stellen, daar hij dan op geenerlei wijs zich met de bevelen van zijnen heer kan verontschuldigen. De ministeriële verantwoordelijkheid strekt tot vermindering van het kwaad, dat onvermijdelijk voortvloeit uit het bestaan van een met ongemeen groot gezag begiftigd en daarbij onverantwoordelijk staatsopperhoofd. Kon nu de constitutionnele politiek middelen aan de hand geven, om dit doel op eene andere, meer zekere wijs te bereiken in eenen volksvertegenwoordigenden monarchischen regeringsvorm, dan zou de instelling der ministeriële verantwoordelijkheid veel van haar gewigt verliezen; in plaats van dan over het meer en meer verbeteren van de leer der ministeriële verantwoordelijkheid na te denken, behoorde men zich dan toe te leggen om de maatschappelijke inrigtingen zoo te regelen, dat de regering in zulken toestand gebragt wierd, dat de onverantwoordelijkheid van haar hoofd de maatschappij en de staatsregeling met geene gevaren konde bedreigen, en het onverantwoordelijk zijn der opperste magt voordeelen, in plaats van nadeelen, voor het algemeen medebragt. — Engeland toont ons het mogelijke van dien staatsregelijken toestand, en daar is het nog nimmer eenigen publicist ingevalten over de juridische verantwoordelijkheid van ministers des konings een boek te schrijven.

Wijziging der grondwet. (1)

De gedachten van den heer CORVER HOOFD, over de wijziging der grondwet schijnen meer te verraden den lust om voor het publiek te schrijven, dan te zijn de gewrochten eener bedaarde overweging.

Betrekkelijk het 1° Hoofdst., over het rijk en deszelfs bewoners, komt het Zijne Ed. verkieselijk voor, Luxemburg en Limburg onder eene afzonderlijke regering van den koning te laten verblijven.

De grondwet heeft Limburg als een deel van het koninkrijk erkend en deze grondwet bestaat nog in zijn geheel; de koning-groothertog heeft wel met de mogendheden een tractaat gesloten en daarbij België als koninkrijk erkend; door de Belgen is dit tractaat goedgekeurd; maar de getrouw gebleven Nederlanders zijn over dat tractaat niet geraadpleegd, zoodat het tractaat nog niet volledig is; — het tractaat is gesloten met mogendheden, waarvan bij elke opening der zittingen der Staten-Generaal betuigd werd dat zij met den koning in de meest vriendschappelijke betrekking stonden, en welke *in pace* te Londen onderhandelden: — aan oorlog was dus niet te denken, — twisten met onderdanen zijn geen oorlog, — met natien voort met oorlog en sluit men vrede; — wil men opstand, aan eene natie gelijk stellen, wel dan is er slechts noodig eene wond met een doorn te slaan en daardoor een hoop opstandelingen in Java te doen opkomen, om met deze een tractaat te sluiten, waarbij de Oostersche bezittingen worden afgestaan en als rijk erkend; en tegen de klagten onzer handelsteden zoude het voorbeeld van België staan, waarbij men de magt van den koning buiten art. 57 der grondwet had erkend.

Limburg is sedert 1815 niet geweest onder een afzonderlijk bestuur en

(1) Vijf plaatsen dit stuk, van zeer goeder hand ontvangen, niet als uitdrukking van het gevoelen der *Arnhemse Courant*, maar veeleer om te doen zien, hoe zeer de meeningen nog verschillen omtrent eenige hoogst belangrijke punten, en van hoe veel belang het is, de hangeode punten wezenlijk af te doen, en tot eenen staat van orde en vastheid te geraken. Het verzuimen hiervan zal welligt door de natie diep genoeg worden betreurd. — Vijf gaven dit stuk in ernstige overweging.

kan er dus niet onder verblijven, maar heeft alle grondwettige regten behouden, al zijn die dan ook door geweld sedert eenigen tijd geschorst geweest. De schikkingen met den Bond over Limburg, getroffen zijn niet verbindtelijk zoo lang die niet door de Staten-Generaal zijn goedgekeurd, daarom toch niet zal willen beweren, dat Nederland als oorlog voerende partij tegen den Duitschen Bond stond.

Eenen Nederlander klinkt het vreemd in de ooren, wanneer men door de Duitse vorsten landen en bevolking tegen tonnen gouds hoort verhandelen, daar in Nederland de natie is de soeverein, en de koning de bestuurder der soevereine aangelegenheden. — Tegen Spanje heeft Nederland als republiek hare regten gewonnen, en bij de afschudding van het Fransche juk is Nederland niet als een overwonnen land door de overwinnaars aan den koning geschonken, maar Nederland heeft voor zich zijne regten herkegen en het soevereine bestuur zijner belangen aan het huis van ORANJE opgedragen.

Limburg is in 1815 aan de Nederlandsche regten geassocieerd; over deze deelgenooten kan niet dan na gemeenschappelijk overleg worden beschikt. Deze redeneringen strooken echter niet met de gedachten, welke de heer C. H. Wit, in fine van pag. 21, waar hij aan den koning toekent het gezag om den oorlog met België te eindigen met den afstand van al de Belgische provinciën, — hetgeen even zoo veel zegt alsof de koning voor eenige millioenen goud aan Engeland de koloniën en aan Frankrijk of Pruisen het geheele rijk bij oorlog zoude kunnen afstaan, en de Nederlanders van de door hun bloed en goed herkegen nationaliteit kunnen beroofd worden *in casu belli*, *selon le bon plaisir de sa majesté*. — Deze gedachte is absurd, maar minder dan die van gemelden heer, omdat er dan oorlog bestond tusschen volk en volk, en men niet verkeerde in den onnatuurlijken toestand van insurrectie van een deel des lands tegen den vorst als vertegenwoordiger van den soeverein.

De heer CORVER HOFFT schijnt op pag. 24 van meening te zijn, dat de ridders geen gewoon burger kunnen henoemen tot lid der provinciale staten, maar de gewone burgers wel een ridder. Consequenter zoude Zijn Ed. geweest zijn, zoo ook dit als niet geoorloofd was voorgedragen, en dan was de tijn nog scherper geweest tusschen de *nobiles* en het *vulgus*; want zonder die onderscheiding schijnt de staat te zijn verloren.

De gedachten van Zijn Ed. schijnen ook zeer onbepaald te zijn over de inkomsten van de kroon. — Wanneer men art 31 leest, dan is het niet twijfelachtig of de vijf tonnen gouds inkomens, door afstand van domeinen, strekken in mindering van de f 2,400,000, en de opvolger treedt voor die domeinen op in de regten van den koning, — de geschiedenis onzer grondwet leert dit; — het woord *patrimonieel* duidt dit aan. — Deze goederen volgen den *paterfamilias*, hetgeen is de regerende koning uit het over ons regerend huis van HANNOVER. — Dit schijnt wel anders te zijn begrepen toen die domeinen aan eene maatschappij zijn afgestaan, — doch deze afstand verbindt de opvolgende koningen niet, zoo ten minste meent men dat de geest en strekking is van de artikelen 30 en 31. Het denkbeeld dat die massa domeinen een cadeau aan den koning konde zijn met het vermogen om daarover naar het *ius civile* te beschikken, dient dus wel nader wederlegd te worden bij de herziening, zoo als Zijn Ed. in gezag van twijfel te regt aangaad.

Wij gelooven, dat de heer CORVER HOFFT een nuttig werk heeft verricht, door zijne gedachten mede te deelen, al ware het slechts dat deze gedachten voor zijne collega's konden dienen om over de behandelde punten na te denken en zich van de ongegrondheid van vele zijner gedachten te overtuigen tot voorkoming van vergauwing bij de voordragt eener wet tot wijziging.

Strafwet. — Kindermoord (1).

(Ingezonden.)

De sedert onderscheidene jaren van tijd tot tijd in ons koninkrijk plaats gehad hebbende pogingen tot, of daadwerkelijke uitvoering van kindermoord, en meer bijzonder de sedert enige, of liever vooral in de laatste tijden zoo veelvuldige voorbeelden van aangewende pogingen tot, of het ten uitvoer brengen van bovenbedoelde afschuwelijke misdaden, hebben bij den steller dezès enige vlugtige denkbeelden doen geboren worden, met betrekking tot de middelen, welke er, naar zijn nederig oordeel, welligt nog (boven en behalve de reeds in onze wetgeving bestaande) en vooral bij eene aanstaande invoering van een nieuw strafwetboek zouden in het werk te stellen zijn, tot wering of althans zoo veel mogelijke beteugeling van deze zoo verfoejelijke misdaden, welke bij een geheel ongestraft blijven (hetwelk thans niet zelden, uithoofde van gebrek aan bewijs, door den bevoegden regter geoordeeld wordt te moeten geschieden), ongetwijfeld veel ten sporslag voor anderen moet strekken, om het verderfelijke voorbeeld te volgen van zoo velen, welke later toch van de tegen hen ingebragte

(1) Wij hebben dit stuk, hetwelk wij blootelijk als een individueel gevoelen van den schrijver mededeelen, geens plaatsing willen weigeren. Ingeval de heer H. A. B. verder voor het publiek wil schrijven, moeten wij hem sterk aanbevelen, zich op korthed toe te leggen, en alle onnoodige inleidingen en tusschenzinnen weg te laten.

Beschuldiging veelal zijn vrijgesproken, of liever, welke zaak bij beslissing van de raadkamer buiten vervolging werd gesteld; — tot het volgen van welk voorbeeld zoodanige personen zich te eerder gedrongen gevoelen, in aanmerking genomen de houding, welke ouders, bloedverwanten, vrienden, ja zelfs de geheele maatschappij in den bedoelden toestand gewoonlijk jegens hen aannemen. Steller dezès werd te meer aangespoord om zijne gedachten op dit onderwerp te vestigen, daar hij met veel grond meende te mogen vooronderstellen dat er oneindig meer dergelijke misdaden gepleegd dan wel ontdekt worden, waarvan onderscheidene voorbeelden zouden zijn aan te halen.

Bij hem zijn wijders onderscheidene denkbeelden opgekomen omtrent de meest geschikte wijze om de aandacht van het gouvernement of meer verlichte personen op dit gewichtig onderwerp te vestigen, waarin hij zich te meer beperkt zag, in het vertrouwen verkeerende, dat eene zaak als de onderwerpelijke ongetwijfeld reeds lang het voorwerp van aandachtige overwegingen, vooral bij het ontwerpen van een nieuw Nederlandsch strafwetboek, bij hetzelfde heeft uitgemaakt, en hij dus welligt in het geheel niet in staat zoude zijn, om nieuwe denkbeelden aan de hand te doen, hetgeen hem heeft huiverig gemaakt, om zijne gevoelens te openbaren en althans vroeger hem heeft doen besluiten, om niet dan op eene voor het algemeen onbekende wijze hiertoe over te gaan.

De in de laatste tijden vooral zoo veelvuldig ontdekte voorvallen spoorden hem echter op nieuw ten sterkste aan, om op eene of andere wijze eene weg in te slaan, ten einde meergemeld zijn oogmerk te bereiken en kwam hem dan ook laatstelijk daartoe het meest geschikte en doeltreffende middel voor, om de hierna volgende vlugtige denkbeelden of vragen over de onderwerpelijke zaak door eenige veel gelezen wordende bladen, indien men dezelve waardig mogt keuren om eene plaats in dezelve te beslaan, openlijk te doen bekend maken, in het vertrouwen, dat er mogelijk gedurende de tegenwoordige zitting onzer Staten-Generaal, en wel vooral bij de aanstaande beraadslaging over het door het gouvernement onlangs aangeboden ontwerp van een Nederlandsch strafwetboek, zich eene gelegenheid zoude kunnen opdoen, welke geschikt mogt kunnen worden te baat genomen, om de aandacht van het gouvernement meer bepaaldelijk te vestigen op de bedoelde, thans zoo veelvuldig in het koninkrijk voorkomende gelegenheden tot het in staat van beschuldiging stellen van bovenbedoelde misdadigers en de slechts zoo zelden daarentegen zich opdoende gevallen, in welke de bij de thans nog bestaande wetgeving bepaalde, straf kan worden toegepast, om alzo daardoor op eene billijke wijze een niet altijd als geheel onnoodig te beschouwen voorbeeld, tot afschrik van anderen te stellen.

Indien de evengenoemde hooge vergadering hiertoe geneigd mogt zijn, zoude zulks onbetwistbaar, naar het nederig gevoelen van steller dezès, eene handeling, zoo niet (het zij met gepaste vrijheid gezegd) de vervulling eener verplichting zijn, welke althans van hem, die zijne gedachten op het onderhavige onderwerp vestigt en welke enig gewigt hecht aan het lot der menschheid, gebiedend schijnt te worden gevorderd; het is daarom dan ook alleen, dat hij, althans in de tegenwoordige oogenblikken, zich niet heeft kunnen onthouden van zijnen kant hiertoe door zijne zwakke pogingen bij te dragen, terwijl hij, reeds dan eene niet geringe zelfvoldoening zoude ondervinden, indien de navolgende vragen of hem vingtig ingevallene gedachten, hoe onvolkomen die volgens zijne eigene overtuiging ook mogen zijn, slechts den grond mogten leggen tot verdere ontwikkeling van dien, of wel ingeval dezelve alleenlijk mogten strekken om de aandacht der hooge regering op dit zoo gewichtig onderwerp te vestigen.

1°. Zoude men b. v. iedere ongehuwde dochter, welke zich in het vervolg in zwangeren toestand mogt bevinden, niet kunnen verplichten om, (na in dien staat b. v. zeven maanden gevorderd te zijn) hiervan eene beëdigde vroedvrouw of accoucheur ter plaatse te verwittigen, welke laatsten dan van hunnen kant, op eenige te bepalen lichte straffe of boete, zouden kunnen bevolen worden, om vooreerst de stiptste geheimhouding in acht te nemen, en voorts om des gevorderd de bedoelde personen, gratis te bedienen, terwijl zij almede genoodzaakt zouden kunnen worden, van die aangifte behoorlijk register te houden en periodiek, of zoo dikwerf zulks gevorderd mogt worden, aan den commissaris van politie in de steden, of ten platte lande aan den burgemeester, extracten daarvan uit te reiken, en voorts aan de aangeefster een declaratoir van deze hare aangifte af te geven?

2°. Zoude men al verder niet eene straffepaling kunnen daarstellen, (boven en behalve de bepaalde doodstraf in onbetwijfelde of door de beschuldigde zelve geheel erkende gevallen) b. v. van zes maanden of minder tot 10 of 20 jaren gevangenis toe, voor die genen, welke aan de bij sub 1°. bepaalde aangifte niet hadden voldaan of wel niet mochten kunnen bewijzen hiervan aan andere personen mededeeling gedaan te hebben en alzo stiltziggende hadden te kennen gegeven, om op eene clandestine wijze hare zwangerheid te willen verbergen, en door die daad alleen alzo kwade voornemens omtrent hun ter wereld te brengen kind hadden aan den dag gelegd, hetgeen bovendien aan nog meerdere al dan niet bestaande ken-teekenen of gegevene bewijzen van voorzorg voor hetzelfde kind dikwerf zal kunnen worden erkend?

Zoude men bovendien niet aan den regter kunnen overlaten, om, naar bevind van zaken, en alle meer of min gunstige omstandigheden in aanmerking genomen, zoo mede de meerdere of mindere bij hem gerezene overtuiging van schuld, en niettegenstaande het gebrek aan volslagen bewijs, maar *alleen voor het niet voldoen aan de aangifte*, en voor zoo langen of korten tijd als dezelve zal vermeenen te behooren, de opgemeide straf naar gelang van dien toe te passen?

3°. Zoude men diegenen, welke, geene aangifte gedaan hebbende, bevalen zijn, doch overigens van de geboorte behoorlijk, ingevolge de wet, aan den ambtenaar van den burgerlijken stand hadden kennis gegeven, niet aan eene geringe boete of correctionele gevangenisstraf, van b. v. 3 dagen tot 3 maanden, na hare herstelling, kunnen blootstellen, en men den regter des noods de bevoegdheid niet kunnen laten tot geheele kwijtschelding van dien?

en 4°. Zoude het voorts niettemin niet steeds doelmatig kunnen zijn, om de thans bepaalde doodstraf voor den ontwijfelbaar bewezen of vrijwillig erkenden kindermoord te handhaven?

Ten slotte vermeent de steller dezès (met de meeste bescheidenheid en altijd deszelfs gevoelen aan meer verlicht oordeel onderzuyterpende) nog te mogen opmerken, dat de bovenstaande hoofdtrekken van de (zoo hij hoopt) eenmaal tot stand te brengen nadere bepalingen tot betuigeling van den zoo afschuwelijken kindermoord, als een gewichtig palliatief te beschouwen zouden zijn van eene wetgeving, welke moeilijk te ontveinzen is dat thans een verschrikkelijk alternatief aanbiedt tusschen de toepassing van de doodstraf of het finaal verliezen der vrijheid aan zoodanige beschuldigten, en welk alternatief alzoo, tot groot nadeel wellicht der maatschappij, vooral om het verderfelijke voorbeeld voor opvolgende misdadigers, den regter veelal moet doen overhellen tot het denkbeeld, dat het beter is, bij niet volkomen bewijs of confessie, vele schuldigen ongestraft te laten, dan wel ééne onschuldige te straffen, en alzoo ongetwijfeld om in de meeste gevallen, of ook nog wel, uit aanmerking van den ystwijfelenden toestand, in welke zich eene dunsdanige beschuldigde veelal heeft bevonden, liever dezelve hare vrijheid terug te geven, dan wel de doodstraf in al hare verschrikkelikheden op een even zoo ongelukkig als beklagenswaardig voorwerp toe te passen.

E...., 30 nov. 1839.

H. A. B.

Stedelijke Publicatiën.

BURGEMEESTER en WETHOUDEREN der stad Arnhem zijn voornemens, in de maand December deses jaars, (dag en uur nader aan te kondigen) in het openbaar te veilen: de *afhandeling van het oude Stedelijke gebouw*, en voorts den verkoop van het huis in de St. Janstraat, voor de kasernering dienende; en zulks op conditiën, nader ter visie zullende liggen.

En zal deze worden afgekondigd en aangeplakt ter plaatse, alhier gebruikelijk. Arnhem, den 25ten November 1839.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 27 Nov. 0 El 7 Palm 7 Duim: gewassen 0 Duim: gevallen 3 D.

Advertentiën.

Men is van meening, om, in het Logement den *Vergulden Arend*, ten overstaan van den Notaris Mr. W. H. TAAIJ, te Arnhem, op Vrijdag den 3den Januarij 1840, des avonds ten zeven ure, te doen inzetten, en op Vrijdag den 17den Januarij daaraanvolgende, mede des avonds ten zeven ure, bij toelag te veilen:

Een ZOMER- EN WINTER-BUITEN-VERBLIJF, genaamd *Steenwijk*, hetwelk eene geheel watervrije, zeer gezellige en vrolijke ligging heeft, op nagenoeg tien minuten afstands van de Stad Arnhem, aan den levendigen en veel bewoonden straatweg naar *Velp*, in de nabijheid der schoonste omstreken dier Stad; bestaande in:

een hecht, sterk, en weldoortimmerd HEERENHUIS, hebbende, bij het inkomen, een roijalen, gestinkadorden en met wit marmeer beplaatste *Portaal*, bevestigende beneden VIER op doek behaagde trams KAMERS, waarvan TWEE fraai gestukadoord en versierd zijn met wit marmeer en SCHORS-STEENMANTELS; voorts eene PROVISIE-KAMER, en eene KEUKEN, geheel met witte IJsselsteenen opgetrokken, voorzien met POMP van extra goed water; eenen verwulden en watervrijen KELLER, met afgeschoten en geschilderde PROVISIE- en WIJNKELDERS; en boven twee KAMERS, met magnifiken ZOLDER.

Dit Huis, voorzien van vele Kasten en gerieflijkheden, is aangelegd, om, bij verkiezing, met geene groote kosten, door eene tweede verdieping tot een *driediep* deftig HEERENHUIS op te trekken.

Eene afzonderlijk staande REMISE of BIJGEBOUW, bevattende MANGEL- en TUINKAMER, met HOUT- en BERGSCHUUR; alsmede ruimen TURFZOLDER; en wijders:

Eene met smaak bewerkte LIEFHEBERIJ-MENAGERIE, bij onderscheiden afdeelingen, ingerigt voor Kalkoenen, Kippen, Eenden en Duiven, hebbende in het midden-rak een ruime, met lood belegde, EENDENKOM, dewelke door een kunstmatig Springwerk van versch water voorzien wordt.

Al het opgegevene, hetwelk voor drie jaren geheel nieuw, op Oud-Hollandsche wijze, solide bearbeit en thans voltooid is, werd steeds zorgvuldig onderhouden, en bevindt zich in eenen keurig netten staat.

Eindelijk een met smaak aangelegden en vruchtbaren TUIN, bepoot met de fijnste OOFTHOORNEN, HEESTERS, en ander PLANTSOEN, en een Stuk zeer vruchtbaar BOUWLAND, onmiddellijk aan het perceel verbonden, schietende tot den Rozendaalschen weg, te zamen beslaande den omtrek van ruim een halven Bunder gronds.

Dit perceel, te aanvaarden, den Tuin met het stuk Land op den 1sten Februarij, en het Huis met de Remise op den 1sten Mei aanstaande, is drie dagen vóór de dagen van inzet en toelag, des voormiddags van elf tot des namiddags drie uren, te bezigtigen, en, vooraf bij den Eigenaar belet vragende, wellicht dagelijks; terwijl meerdere inlichtingen over hetzelfde, en de voorwaarden van verkoop zijn te bevragen ten Kantore van den Notaris Mr. TAAIJ te Arnhem. — Brieven franco.

S. L. JACOBS, in het Magazijn van Galanteriën bij de Velperpoort, te Arnhem, heeft een nuttig assortiment NIEUWIGHEDEN en SPEELGOEDEREN, geschikt tot SINT-NICOLAAS-GESCHENKEN, ontvangen. — Door het gevorderde Saisoen worden de in voorraad zijnde TAFEL-LAMPEN tot de juiste fabrieksprijzen uitverkocht; alle nummers BOUGIES DE L'ETOILE, à f 1 per half Nederlandsch pond, en f 0,95 per 5 halve Nederlandsche ponden, zijn wederom ontvangen, benevens vele soorten van TOEREN, HANDSCHOENEN, enz. enz.

De Ondergeteekende heeft zijn Magazijn ruim gecompleteerd met alle soorten van KINDER-SPEELGOEDEREN en St. NICOLAAS-GESCHENKEN.

Dezelve zullen, door finale kwiteering, tot fabrieksprijzen worden uitverkocht.

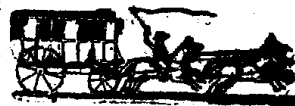
Verder heeft hij weder ontvangen verbeterde LUCIFERS à 10 Ct. het doosje, KRISTAL, GESLEPEN WIJNGLAZEN, à f 2,10 en f 2,70 per dozijn.

G. W. TIKKEL, Over de Turfstraat te Arnhem.

A. B. WOLTERS, Banket- en Pastabakker te Zutphen, berigt hiermede aan zijne geëerde Begunstigers, dat hij heeft ontvangen: TERRINES DE FOIES GRAS en STRASBOURG aux Truffes du Périgord.

Bij den Ondergeteekenden is, gedurende het Winter-Saisoen, dagelijks Versche SCHILPAD-SOEP te bekomen.

F. RIKKERS, Grote Sociëit te Arnhem.

Postwagendienst DE GELDERLANDER.

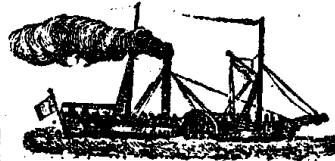
Van Arnhem naar Zutphen, Doesborgh en Doetinchem, vice versa.

De ondergeteekende heeft de eer het geëerde publiek te berigten, dat van af den 1sten December tot ultimo Februarij de diensten zullen vertrekken als volgt: — des middags ten 2 ure van Doetinchem, ten 4 ure van Doesborgh, en ten 3 ure van Zutphen; — aankomst te Arnhem ongeveer ten 6 ure des avonds. Het vertrek van Arnhem naar bovengemelde plaatsen des morgens ten 7 ure blijft bepaald, en van Doesborgh naar Zutphen des morgens ten 8 ure.

Te beginnen met den 1sten December zal de Wagen af- en aarrijden ten Huize van den Heer W. J. B. S. in het Zwijnshoofd te Zutphen, alwaar men alsdan plaatsen en goederen kan bestellen.

Arnhem den 25ten November 1839.

J. LIJBERSE.

STOOMVAART-MAATSCHAPPIJ VOOR DEN Neder- en Middenrijn, gevestigd te Dusseldorp.

Door den aanhoudenden lagen stand der rivieren en het vergoederde jaargetijde zal den dienst dezer Stoombooten voor dit jaar ophouden.

Te Arnhem bij C. A. THIEME, Boekdrukker.